

Woorden net als handdoek, veearts, goochelaar en villa

1 Kijk goed. Bedek het woord en schrijf het in de zin.

woorden net als handdoek

spellingweter 9

- de handdoeken ➤ Vergeet de _____ *handdoeken* _____ niet mee te nemen naar het strand.
- de bankkaart ➤ Mama betaalt met de _____ *bankkaart* _____.
- de blinddoek ➤ Moet je bij dat spelletje een _____ *blinddoek* _____ aandoen?
- het vissersschip ➤ Het _____ *vissersschip* _____ kwam om acht uur aan in de haven.
- sneeuwwit ➤ Zijn T-shirt is nu nog _____ *sneeuwwit* _____.

woorden net als meegaan

spellingweter 20

- de veearts ➤ De _____ *veearts* _____ onderzoekt de geiten.
- de zeemeerminnen ➤ Zwemmen er _____ *zeemeerminnen* _____ in de zee?
- _____ ➤ _____

woorden net als goochelen

spellingweter 22

- de goochelaar ➤ De _____ *goochelaar* _____ tovert een konijn uit zijn hoed.
- ontgoocheld ➤ Axel was erg _____ *ontgoocheld* _____ toen hij het cadeau uitpakte.
- zij verloochenen ➤ Zij _____ *verloochenen* _____ dat zij iets fout hebben gedaan.

woorden net als ga, zo of nu

spellingweter 21

- de villa ➤ Woon jij in een _____ *villa* _____ met een zwembad?
- het programma ➤ Volgens het _____ *programma* _____ is er een pauze om tien uur.
- de lotto ➤ Heeft er iemand de hoofdprijs van de _____ *lotto* _____ gewonnen?

2 Schrijf het juiste woord onder de tekening.

b

handdoek

foto

goochelhoed

Sneeuwitje

3 a Kleur:

de woorden op a, o of u.

de woorden op ee.

de woorden met ooch.

de samenstellingen met een dubbele medeklinker.

b Rangschik de woorden alfabetisch.

papa

programma

goochelen

tweling

nagellak

fietsslot

1 fietsslot

2 goochelen

3 nagellak

4 papa

5 programma

6 tweling

c

villa

goocheltruc

veearts

vannacht

goochelaar

vissersschip

1 goochelaar

2 goocheltruc

3 vannacht

4 veearts

5 villa

6 vissersschip

4 Vul de zin aan.

Ik twijfel. Fout? Verbeter.

1 Voor het getal negentien komt (a) achttien.

2 Mijn zus en ik zijn even oud, we zijn een (t) tweling.

3 Hip hip (h) hoera, gefeliciteerd!

4 Afval moet je (w) weggoien in de vuilbak.

5 Help, mijn poes is (w) weggelopen. Ze is vermist.

ce

6 Nada is moslim, ze draagt een (h) hoofddoek.

7 Mag ik (m) meespelen met dat spelletje?

5 Sommige letters zijn verstopt. Schrijf de zin juist op.

1. De g/chelaar g/chelt een dwer/eltje uit zijn g/chelhoed.

De goochelaar goochelt een dwergeltje uit zijn goochelhoed.

2. Va/acht zag de z/man een z/meermin.

Vannacht zag de zeeman een zeemeermin.

3. Het was mu/til toen de turner een salt/maakte.

Het was muisstil toen de turner een salto maakte.

4. Het visser/chip is teru/evonden op de z/bodem.

Het visserschip is teruggevonden op de zeebodem.

6 Vul de tekst aan. Kies uit:

de bankkaart - meedoen - de sporttas - de kassa - meenemen - de tenniscoenen -
de mam - de goochelaar - het tempo - twee - kleurrijke

In 2017 stond het wereldrecord dubbelspel tennis op 62 uur. Kun jij het verbreken?

Zoek drie vrienden die willen *meedoen*!

Wat moet je *meenemen*?

Een tenn racket, een paar *tenniscoenen* en een flink gevulde

sporttas met drank en voeding. Een *mama* die je

tussendoor helpt, komt ook van pas.

Laat mensen een kaartje kopen aan de *kassa* en zorg voor

een drankenstand. Steun zo een goed doel. Voor het goede doel halen mensen graag

hun *bankkaart* boven.

7 Kun je niet tennissen? Hier is een *tweede* idee.

In 2015 brak een *goochelaar* het wereldrecord dobbelstenen stapelen.

Doe vier *kleurrijke* dobbelstenen in een beker. Draai die om op een spijker zodat de dobbelstenen in een stapeltje op de spijker liggen.

Doe dat wel in een hoog *tempo*. Het wereldrecord is zes stapels in één minuut.

Twee stapels maken, zou al een hele prestatie zijn!

Woorden net als kleding, bank, ontvangt en bedankt

Mats heeft een **belangrijke** zwemwedstrijd gewonnen. Op de **bank** staat zijn **beloning**: een beker. Mats trekt zijn **kleding** weer aan. "Wat zwem jij goed", zegt Kaat **plotseling**. "**Bedankt!**" zegt Mats. "Ik zwem al sinds mijn drie jaar." "Jeetje", zegt Kaat **enkele** tellen later. "Dan zul je nu wel moe zijn!"

1

Spellingweter 6 ▶ Woorden met *ng* of *nk*, *ngt* of *nkt*

1 Kijk goed. Bedek het woord en schrijf het in de zin.

belangrijke	▶ Het is vandaag een _____ <i>belangrijke</i> _____ dag.
de bank	▶ We zaten op een _____ <i>bank</i> _____ in het park.
de beloning	▶ Wie Minoes de poes terugvindt, krijgt een _____ <i>beloning</i> _____.
de kleding	▶ Wat voor _____ <i>kleding</i> _____ draag jij op dat feestje?
plotseling	▶ Die hond kwam _____ <i>plotseling</i> _____ uit de struiken gelopen.
enkele	▶ Morgen is er kans op _____ <i>enkele</i> _____ buien.
dank	▶ <i>Dank</i> _____ je wel voor alle hulp.
gevangen	▶ Hij heeft een vis _____ <i>gevangen</i> _____.
ze ontvangt	▶ De burgemeester _____ <i>ontvangt</i> _____ de kampioen in haar kantoor.
hij blinkt uit	▶ Mats _____ <i>blinkt uit</i> _____ in het zwemmen.
bedankt	▶ <i>Bedankt</i> _____ voor het mooie cadeau!
de herinnering	▶ Ik hou een mooie _____ <i>herinnering</i> _____ over aan mijn laatste vakantie.
	▶ _____
	▶ _____

2 Vul aan met *ng, nk, ngt* of *nkt*. Schrijf het woord over.

b

- het versprei• ▶ verspringt aëstige ▶ angstige
 de ladi• ▶ lading de rechtba• ▶ rechtbank
 de richti• ▶ richting hij bede• ▶ bedenkt
 de zonsonderga• ▶ zonsondergang de spanni• ▶ spanning
 do•ergeel ▶ donkergeel de schoenwiel ▶ schoenwinkel

3 Vul de trappen van vergelijking aan met een woord met *ng* of *nk*.

- Juf Emma is het strengst.
 Juf Hilde is strenger.
 Meester Wally is streng.

- Mijn familie is het belangrijkst.
 Mijn beste vriendin is belangrijker.
 Mijn hond is belangrijk.

- Mijn broer is het slankst.
 Tante is slanker.
 Oma is slank.

4 Ella is dankbaar. Jinhane is dankbaarder. Frauke is het dankbaarst.

4 Vul aan met een woord met *ng, nk, ngt* of *nkt*.

Ik twijfel.

Fout? Verbeter.

- 1 Het is koud, zet jij de (v) verwarming aan? _____
 2 Frank, mijn (b) buurjongen, woont naast mij. _____
 3 Ik reed te snel en kreeg een (be) bekuring. _____
 4 Ken jij de (o) oplossing van dat vraagstuk? _____
 5 Mats (s) springt elke ochtend in het zwembad. _____

5 Vul het woord aan met *ng* of *nk*. Schrijf de zin juist over.

- 1 Deze records doen de **w**brauwen fransen.

Deze records doen de wenkbrauwen fransen.

- 2 Je kunt het zo gek niet **b**eden of het is een record.

Je kunt het zo gek niet bedenken of het is een record.

- 3 In Brazilië spro**e**n 245 mensen samen van een brug.

In Brazilië sprongen 245 mensen samen van een brug.

- 4 Mel Sampson dro**e**n een frisdr**e** met een rietje van 75,82 meter.

Mel Sampson dronk een frisdrank met een rietje van 75,82 meter.

- 5 De grootste ha**m**at is 22 meter la**m**.

De grootste hangmat is 22 meter lang.

6 Vul de records aan. Kies uit:

de ladi de erbruine de beloni

Dit is Carson, een **d**onkerbruine hond. Hij kan een **l**ading van wel vijftig koekjes op zijn neus dragen!

De **b**eloning is groot: nadien mag hij de koekjes opeten.

la ste – de ri en – de bevolki – la e – de ketti –
te angstig – de bewonder – de le te

In Myanmar rekt een deel van de **b**evolking hun nek uit.

Dat doen ze niet met een **k**etting. Ze doen dat door steeds meer koperen **r**ingen om hun nek te dragen.

Een **l**ange nek is er een schoonheidsideaal. Het

record van de **l**angste nek staat op veertig centimeter.

- 6 Een nek is eigenlijk niet sterk genoeg om die **l**engte aan te kunnen. Ik zou me wat **a**ngstig voelen. Of heb jij er toch **b**ewondering voor?

Haarscherpe woorden

Ik kan de woorden uit dit thema verklaren en ze gebruiken.
Ik kan de betekenis van woorden opzoeken in het woordenboek.

1 a Lees de taalweter.

Hoe vind ik snel een woord in het woordenboek?

Je leerde het woordenboek gebruiken. Weet je nog?

- 1 In het woordenboek staan de woorden in alfabetische volgorde.
- 2 Het eerste en laatste woord van elke pagina staan bovenaan op die pagina. Dat zijn de **trefwoorden**.
- 3 Van werkwoordsvormen zoek je de infinitief.
- 4 Bij een zelfstandig naamwoord zoek je altijd het enkelvoud op.
- 5 De betekenis van zeggwijzen, uitdrukkingen en spreekwoorden vind je door het belangrijkste woord op te zoeken.

2 duikboot - duiperen 126

1 duikboot [de; duikboten] boot die onder water kan varen, onderzeeboot
duikelen [duikelde, heeft & is geduikeld] voorover of achterover vallen; *het meisje duikelde van het klimrek*

D

3 duiken [doek, heeft & is gedoken] • een sprong voorover maken, waarbij je je lichaam strekt en je hoofd en armen naar beneden houdt; *we doken het zwembad in*
 • diep onder water zwemmen in een speciaal pak met zuurstofflessen op je rug
 • snel naar beneden schieten; *de roofvogel dook naar de grond om het konijntje te vangen*

4 duiker [de; duikers] iemand die met een duikbril en zuurstofflessen onder water zwemt; *de duikers doorzochten het gezonken schip*
duikplank [de; duikplanken] verende plank bij een zwembad waar je vanaf kunt springen en duiken

Belgische en Nederlandse kust
duister [bijvoeglijk naamwoord] • donker; *duistere nachten*
 • onduidelijk; *de oorzaak van de brand is nog duister*
duisternis [de] toestand waarin er geen licht is; *toen de stroom uitviel, zaten we in de duisternis*

5 duivel [de; duivels], duvel [de; duvels] wezen dat het symbool is van het kwaad. Op plaatjes staat de duivel vaak afgebeeld als een mannetje met een staart, met bokkenpoten en met hoornetjes op zijn hoofd • *het is alsof de duivel ermee speelt dit zeg je als de dingen steeds niet gaan zoals jij wilt* • *de Rode Duivels* de nationale voetbalploeg van België
duizelig [bijvoeglijk naamwoord] draaierig in je hoofd; *ik was duizelig toen ik uit de draalmolen stapte*
duizendpoot [de; duizendpoten] • klein insect met een lang lijf en een heleboel pootjes
 • iemand die van alles kan; *mijn oom is een muzikale duizendpoot*
duiden [duide, heeft geduid] toestaan, toelaten • *de meester duidt geen tegenpraak hij wil niet dat je hem tegen spreekt*
dumpen [dumpte, heeft gedumpt] weggooien, vaak op een plaats waar dat niet mag; *het schip dumpte het afval in zee*
dun [bijvoeglijk naamwoord] • niet dik; *een dun boek; een dunne tak*
 • vloeibaar; *de dunne stroop liep uit haar pannenkoek*

b Zoek het woord op in het woordenboek en vul aan.

- 1 krot
 - ▶ betekenis: oud, vervallen huis
 - ▶ lidwoord: het
 - ▶ meervoud: krotten
- 2 inschakelen
 - ▶ betekenis: elektrisch apparaat aanzetten (↔ uitschakelen)
 - ▶ verleden tijd: schakelde in
 - ▶ andere vorm: heeft ingeschakeld
- 3 paal
 - ▶ uitdrukking met het woord *paal*: dat staat als een paal boven water
 - ▶ betekenis uitdrukking: daar valt niet aan te twifelen

2 Lees de tekst.

a Vul de woorden in. Kies uit:

aantekeningen – haarscherp – huivert – wint informatie in

Inspecteur Kloeso wil te weten komen wie de diefstal gepleegd heeft. Hij wint informatie in bij de mensen die gezien hebben wat er gebeurd is. Terwijl zij vertellen, maakt assistent Keizer aantekeningen in een boekje. Kloeso huivert als hij hoort hoe de diefstal is gepleegd. Na een paar gesprekken weet hij haarscherp wie de dader is. Hij arresteert de man en neemt hem mee naar het bureau.

b Wie is het nevenpersonage in dat verhaal?

assistent Keizer

3 Lees de teksten. Schrijf erbij wat voor soort tekst het is. Kies uit:

de gebruiksaanwijzing – de bijsluiters – de instructie – de kritiek

1 Neem driemaal per dag één pil in met een glas water. Niet samen met andere medicijnen gebruiken.

2 Haal het apparaat uit de verpakking. Maak de achterkant open en stop er twee batterijen in. Schakel het apparaat in met de aan/uit-knop.

3 In je verhaal zitten veel spelfouten. Het is ook erg lang en nogal saai. Er staan te veel moeilijke woorden in.

4 Ga rechtop staan met gestrekte benen. Buig voorover en raak met je vingers je tenen aan. Hou je benen daarbij gestrekt. Doe dat drie keer.

1 bijsluiters

2 gebruiksaanwijzing

3 kritiek

4 instructie

4 Schrijf de uitdrukking of het woord op de juiste plaats. Kies uit:

op elkaar lijken als twee druppels water – op het puntje van mijn tong liggen – het vormgedicht

De zeeaal is lang en kaal

Ik zag gisteren die bekende zanger met de lange blonde haren lopen. Je weet wel, hij heeft vorig jaar die wedstrijd gewonnen ... Hoe heet hij ook alweer?

vormgedicht

op het puntje van mijn tong

op elkaar lijken als twee

liggen

druppels water

5 Verbind wat bij elkaar hoort.

1 de bereidingswijze

2 de gebruiksaanwijzing

3 de benodigdheden

Het stappenplan gaf duidelijk aan hoe ik het toestel moest gebruiken.

Om een schilderij te maken heb je papier, verschillende kleuren verf, een beker water en kwasten nodig.

Zet de taart veertig minuten in een oven van 180 graden.

6 Wat ken jij op je duimpje? Leg uit.

7 Hoe verliep de les voor jou?

Ik begreep de woorden en kon ze gebruiken.

Ik kon de betekenis van woorden opzoeken in een woordenboek.

les 17: cijferend delen

verbetersteutel

$30000 : 20 = 1500$

TD	D	H	T	E		
2	6	1	9	3		
-	1	8	:	:		
		8	1	:		
		-	7	2		
			9	9		
			-	9	0	
				9	3	
				-	9	0
						3

$\tau = 3$

$9100 : 7 = 1300$

TD	D	H	T	E			
	9	4	5	1			
-	7	:	:	:			
		2	4	:			
		-	2	1			
			3	5			
			-	3	5		
					0	1	
						-	0
							1

$\tau = 1$

$90000 : 6 = 15000$

TD	D	H	T	E			
9	2	7	3	4			
-	6	:	:	:			
		3	2	:			
		-	3	0			
			2	7			
			-	2	4		
				3	3		
				-	3	0	
					3	4	
					-	3	0
							4

$\tau = 4$

$30000 : 10 = 3000$

TD	D	H	T	E		
2	8	7	0	6		
-	2	4	:	:		
		4	7	:		
		-	4	0		
			7	0		
			-	6	4	
				6	6	
				-	6	4
						2

$\tau = 2$

$80000 : 4 = 20000$

TD	D	H	T	E			
8	5	0	7	2			
-	8	:	:	:			
		0	5	:			
		-	4	:			
			1	0			
			-	8			
				2	7		
				-	2	4	
					3	2	
					-	3	2
							0

$\tau = 0$

$9000 : 9 = 1000$

TD	D	H	T	E		
1	0	6	1	5		
-	9	:	:	:		
		1	6	:		
		-	9	:		
			7	1		
			-	6	3	
				8	5	
				-	8	1
						4

$\tau = 4$

$60000 : 4 = 15000$

TD	D	H	T	E			
6	3	2	0	3			
-	4	:	:	:			
		2	3	:			
		-	2	0			
			3	2			
			-	3	2		
				0	0		
				-	0		
					0	3	
						-	0
							3

$\tau = 3$

$9100 : 7 = 1300$

TD	D	H	T	E			
	9	0	0	9			
-	7	:	:	:			
		2	0	:			
		-	1	4			
			6	0			
			-	5	6		
				4	9		
				-	4	9	
							0

$\tau = 0$

$78000 : 6 = 13000$

TD	D	H	T	E			
7	8	6	4	9			
-	6	:	:	:			
		1	8	:			
		-	1	8			
			0	6			
			-	6			
				0	4		
				-	0		
					4	9	
					-	4	8
							1

$\tau = 1$

Los op. Let op de nullen.

$10 \times 10\ 000 =$	100 000
$1000 \times 100 =$	100 000
$100 \times 10 =$	1 000
$10 \times 90 =$	900
$6 \times 10\ 000 =$	60 000
$86 \times 1000 =$	86 000
$300 \times 100 =$	30 000
$10 \times 120 =$	1 200
$10 \times 5000 =$	50 000
$100 \times 800 =$	80 000

$10\ 000 : 1000 =$	10
$100\ 000 : 100 =$	1 000
$90\ 100 : 100 =$	901
$30\ 500 : 100 =$	305
$4300 : 100 =$	43
$54\ 000 : 1000 =$	54
$20\ 010 : 10 =$	2 001
$40\ 000 : 10\ 000 =$	4
$6500 : 100 =$	65
$96\ 000 : 10 =$	9 600

Los op.

$90 \times 10 =$ 900	$29\ 000 : 100 =$ 290
$60 \times 50 =$ 3 000	$100 \times 70 =$ 7 000
$9000 : 100 =$ 90	$15 \times 100 =$ 1 500
$600 : 10 =$ 60	$60\ 000 : 100 =$ 600
$45 \times 10 =$ 450	$30\ 000 : 10 =$ 3 000

Lees aandachtig en los op.

Het tiende deel van de helft van 36 000 is **1 800**
 Het tiende deel van 1 700 is **170**
 52 000 honderdmaal verkleind is **520**
 Het honderdvoud van 373 is **37 300**
 Het honderdste deel van 3 500 is **35**

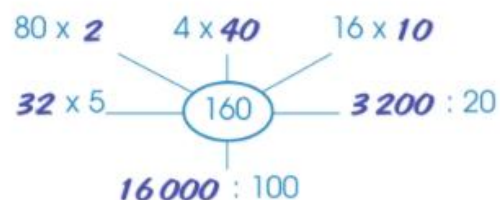
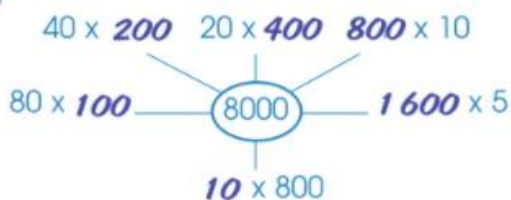

Reken uit op een handige wijze.

$5000 \times 8 =$ 40 000	$3000 \times 21 =$ 63 000
$8 \times 300 =$ 2 400	$2000 \times 25 =$ 50 000
$15\ 000 : 100 =$ 150	$7500 : 300 =$ 25
$2000 \times 48 =$ 96 000	$20 \times 31 =$ 620
$72\ 000 : 80 =$ 900	$300 \times 50 =$ 15 000

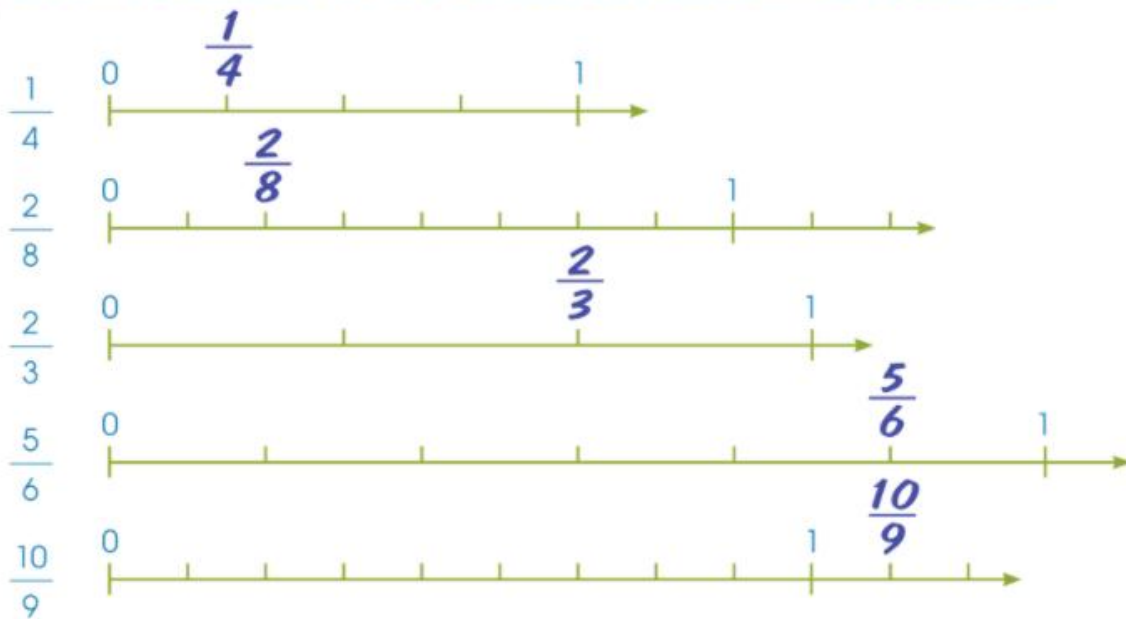

Vul aan.

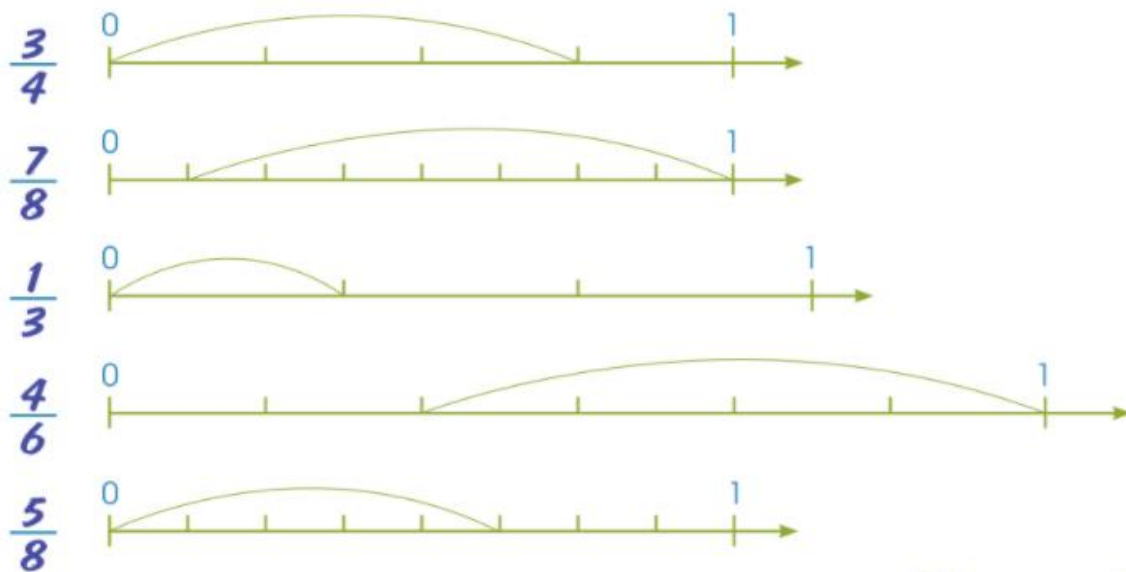

Noteer de breuk die voor de getallenas staat boven het juiste streepje.

Op de getallenas is een deel aangeduid met een boogje. Noteer de passende breuk voor de getallenas.

Rangschik van klein naar groot.

$$\frac{1}{6} \quad \frac{1}{4} \quad \frac{1}{3} \quad \frac{1}{9}$$

$$\frac{1}{9} < \frac{1}{6} < \frac{1}{4} < \frac{1}{3}$$

$$\frac{2}{8} \quad \frac{3}{6} \quad \frac{9}{9}$$

$$\frac{2}{8} < \frac{3}{6} < \frac{9}{9}$$

Rangschik van groot naar klein.

$$\frac{1}{2} \quad \frac{1}{10} \quad \frac{1}{8} \quad \frac{1}{5}$$

$$\frac{1}{2} > \frac{1}{5} > \frac{1}{8} > \frac{1}{10}$$

$$\frac{3}{4} \quad \frac{1}{2} \quad \frac{5}{5}$$

$$\frac{5}{5} > \frac{3}{4} > \frac{1}{2}$$

Noteer telkens een gelijkwaardige breuk. Je mag je getallenassen gebruiken.

*

$$\frac{1}{2} = \frac{2}{4}$$

$$\frac{3}{4} = \frac{6}{8}$$

$$\frac{1}{3} = \frac{2}{6}$$

$$\frac{4}{6} = \frac{2}{3}$$

$$\frac{4}{5} = \frac{8}{10}$$

$$\frac{4}{10} = \frac{2}{5}$$

$$\frac{5}{4} = \frac{10}{8}$$

$$\frac{4}{3} = \frac{8}{6}$$

Het geheel is altijd de rechthoek.

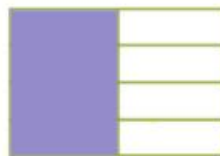
Kleur in het geheel links en in het geheel rechts het gevraagde deel.

Je leest dat links onder de rechthoek.

Vul onder het geheel rechts de breuk in.

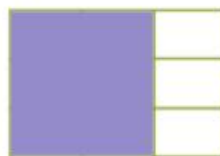
$$\frac{1}{2}$$

$$\frac{4}{8}$$

$$\frac{2}{3}$$

$$\frac{6}{9}$$

Vul snel in.

$$1/2 \text{ van } 1000 = \mathbf{500}$$

$$1/2 \text{ van } 100 = \mathbf{50}$$

$$1/8 \text{ van } 1000 = \mathbf{125}$$

$$3/4 \text{ van } 1000 = \mathbf{750}$$

$$1/4 \text{ van } 1000 = \mathbf{250}$$

$$1/4 \text{ van } 100 = \mathbf{25}$$